

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานศึกษาธิการภาค 6

เมื่อปี พ.ศ.2435 กรมธรรมการได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้งเป็นกระทรวงธรรมการ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2435 ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาและการศาสนา ต่อมาปี พ.ศ. 2452 กระทรวงธรรมการ ได้แต่งตั้งข้าหลวงธรรมการมณฑลพายัพ มาดูแลงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในเขตท้องที่ และในปี พ.ศ. 2462 รัฐบาลได้เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการเป็นกระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดการศึกษาก็ได้เปลี่ยนตามไปด้วย คือ เป็นศึกษาธิการมณฑล ศึกษาธิการจังหวัด และในปีเดียวกันนี้ ก็ได้ตั้งตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอขึ้นอีกตำแหน่งหนึ่ง ในปี พ.ศ. 2476 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงธรรมการอีกครั้งหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม พุทธศักราช 2476 ตำแหน่งได้เปลี่ยนเป็นธรรมการมณฑลด้วย และในปี พ.ศ. 2479 ก็เปลี่ยนเป็นตำแหน่งข้าหลวงตรวจการธรรมการ

ต่อมาปี พ.ศ. 2484 รัฐบาลได้เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการ เป็นกระทรวงศึกษาธิการและเปลี่ยนตำแหน่งข้าหลวงตรวจการธรรมการ เป็นข้าหลวงตรวจการศึกษภาค และในปี พ.ศ.2495 ได้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้ภาคเป็นราชการในส่วนภูมิภาคและให้มีหน้าหน้าส่วนราชการประจำภาค จึงได้เปลี่ยนตำแหน่งข้าหลวงตรวจการศึกษภาคเป็นศึกษาธิการภาค และปี พ.ศ. 2500 ได้เปลี่ยนตำแหน่งศึกษาธิการภาค เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2504 ได้เปลี่ยนตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ตรวจการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2516 รัฐบาลได้เปลี่ยนภาคการศึกษาเป็นเขตการศึกษาและเปลี่ยนตำแหน่งผู้ตรวจการศึกษาคือเป็นศึกษาธิการเขต จึงได้มีการแบ่งเขตท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการออกเป็นเขตการศึกษา 1-12 และเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้เขตการศึกษา 8 มีเขตท้องที่ครอบคลุม 8 จังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน

หลังจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการเขตอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517, 2522, 2526 และ 2532 กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ตรวจ นิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด และหน่วยงานในการควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ อบรมครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย ประสานงานในการวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ให้เป็นไปตามนโยบาย ปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ ตามที่กระทรวงและกรมมอบหมาย รายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา การประเมินผลงานของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด และในการควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา ต่อมาปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการเขต ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้เปลี่ยนชื่อสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1-12 เป็นสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1-12

ต่อมาปี พ.ศ.2538 ได้เปลี่ยนแปลงตำแหน่งศึกษาธิการเขต ซึ่งเป็นข้าราชการครูมาเป็น ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา เป็นข้าราชการพลเรือน โดยได้ปรับเลื่อนตำแหน่งขึ้นจากระดับ 8 เป็นระดับ 9 จนถึงปัจจุบัน

และได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานตามแผนอัตรากำลังของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ปี พ.ศ. 2539-2542 ออกเป็น 2 ฝ่าย 3 กลุ่ม คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล กลุ่มวิจัยและพัฒนา กลุ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกลุ่มพัฒนาบุคลากร

ในปี พ.ศ.2542 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ตามแผนอัตรากำลังออกเป็น 5 กลุ่ม/ส่วน คือ ส่วนอำนวยการและประสานราชการ กลุ่มแผนงานและติดตามประเมินผล กลุ่มวิจัยและพัฒนา กลุ่มพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกลุ่มพัฒนาทรัพยากรบุคคล กำหนดอัตรากำลังผู้ปฏิบัติงานไว้จำนวน 30 คน ในการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติภารกิจให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ในอนาคต

ต่อมาได้มีการปฏิรูประบบราชการและปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการให้มีเขตพื้นที่การศึกษาบริหารงานทางการศึกษา จำนวน 175 เขต และในปี พ.ศ.2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีผู้ตรวจราชการของกระทรวง เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจราชการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตามและประเมินผลระดับนโยบาย เพื่อเนเทศให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีหน่วยงานและสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเป็นจำนวนมาก ตั้งอยู่ทั้งในส่วนกลางและในเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดตั้งสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานในฐานะเทียบเท่าสำนักในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2546 โดยมีตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวง ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 และบุคลากรปฏิบัติงานคือบุคลากรของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 1-12 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 1-13 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ลงนามโดย นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 1 - 13 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1 - 12 และกรุงเทพมหานคร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1 - 12 และกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2551

ซึ่งได้มีประกาศยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา 1-12 และกรุงเทพมหานคร (สยบ.) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (แทน) ในวันที่ 23 กันยายน 2555

ลงนามโดย ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

และกระทรวงศึกษาธิการ (ในขณะนั้น ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ธาดาธำรงเวช ดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงศึกษาธิการ) ได้เห็นสมควรปรับปรุงภารกิจ ขอบข่าย อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา 1-12 และกรุงเทพมหานคร ให้เหมาะสมกับการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จังหวัด และเขตตรวจราชการอย่างมีเอกภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าในเชิงภารกิจภาครัฐ ซึ่งได้มีประกาศยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา 1-12 และกรุงเทพมหานคร (สยบ.) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (แทน) ในวันที่ 23 กันยายน 2555 ลงนามโดย ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ต่อมาได้มีการประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยอาศัยอำนาจตามข้อ 2 และข้อ 7 ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 เรื่อง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-18 สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการขึ้นตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่

ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่างๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่ (2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา (3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ (4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ (5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการภาค 7 ตั้งสำนักงานอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่ 5 จังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 7 ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต และระนอง
